

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

วิชาชีพการพยาบาล เป็นวิชาชีพที่ต้องปฏิบัติงานเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพของบุคคล และชุมชน ซึ่งประกอบด้วย การให้การศึกษา การบริหารและการปฏิบัติการพยาบาล ซึ่งต้องรับผิดชอบต่อชีวิตมนุษย์ โดยการทำงานประสานกับบุคคลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง จึงจำเป็นที่พยาบาลจะต้องปฏิบัติตนให้ผู้ป่วย ผู้ร่วมงาน ตลอดจนบุคคลทั่วไปเกิดความเลื่อมใส เชื่อถือไว้วางใจและยกย่องวิชาชีพด้วย พยาบาลต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ ทักษะ คุณธรรมและจริยธรรม ตลอดจนมีความสำนึกในความรับผิดชอบต่อตนเอง สังคมและวิชาชีพ สามารถให้บริการที่มีคุณภาพแก่ผู้รับบริการได้อย่างสม่ำเสมอ มีความยึดมั่นผูกพันต่อการปฏิบัติการพยาบาลและมุ่งมั่นที่จะพัฒนาวิชาชีพให้เจริญก้าวหน้าอยู่ตลอดเวลา ความยึดมั่นผูกพันต่อวิชาชีพการพยาบาลเป็นวัตถุประสงค์ของสถาบันทางวิชาชีพของพยาบาลที่ต้องการให้สมาชิกเรียนรู้และรับเข้าไว้ ในตัวของพยาบาลนอกเหนือจากการเรียนรู้ทางทฤษฎีและเทคนิคปฏิบัติเฉพาะทางการพยาบาล

ความสำคัญของความยึดมั่นผูกพันที่มีต่อการปฏิบัติงานของผู้ที่อยู่ในวิชาชีพ ความยึดมั่นผูกพันนี้เป็นตัวกำหนดและควบคุมคุณภาพของงานที่ดีที่สุด บุคคลที่มีความยึดมั่นผูกพันต่อการปฏิบัติการพยาบาลจะมีความยึดมั่นต่อจรรยาบรรณวิชาชีพอย่างเคร่งครัด เป็นการช่วยให้สมาชิกของวิชาชีพเตือนตนเองให้คำนึงถึงคุณภาพของงานและอำนวยความสะดวกแก่ผู้รับบริการให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ (Dingwall, 1983)

พยาบาลแต่ละคนมีความยึดมั่นผูกพันต่อการปฏิบัติพยาบาลแตกต่างกันไป จึงทำให้มีผลการปฏิบัติงานแตกต่างกันไปด้วย ดังที่ ฟาริดา อิบราฮิม (2525) กล่าวว่า “งานพยาบาลนั้นต้องอาศัยความอดทนและความรักในวิชาชีพจริง ๆ เพราะงานพยาบาลเป็นงานหนัก การพยาบาลที่มีคุณภาพเกิดจากพยาบาลที่มีคุณธรรมจรรยาบรรณสูง ผู้ที่มีความมุ่งหมายอื่นในการเข้าสู่วิชาชีพพยาบาลจะไม่สามารถทำงานได้อย่างมีความสุข นอกจากนี้งานพยาบาลยังเป็นงานที่มีคุณค่าและมีส่วนที่ให้อรรถประโยชน์แก่พยาบาลในตัวเอง (Zhuse, 1977) จึงเป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่ส่งเสริมให้พยาบาลต้องมีความยึดมั่นผูกพันต่อการปฏิบัติการพยาบาลตามวิชาชีพของตน ซึ่งแตกต่างกับความยึดมั่นผูกพันต่อองค์กร ผู้ที่ยึดมั่นผูกพันต่อองค์กรคือ ผู้ที่ซื่อสัตย์ต่อการยอมรับ

เป้าหมาย ค่านิยมขององค์กร การเป็นส่วนหนึ่งขององค์กรและแนวโน้มที่จะคงสมาชิกของตนภายในองค์กรไว้ (Sheldon,1971)

พยาบาลมีบทบาทหน้าที่ต่างๆ ทั้งบทบาทการเป็นพยาบาลวิชาชีพคือ การพยาบาลดูแลผู้ป่วย โดยคำนึงถึงความเหมาะสมและผลเลิศของการรักษาพยาบาลเป็นสำคัญ ซึ่งบางครั้งอาจขัดแย้งกับระเบียบการบริหารงานภายในหน่วยงาน เช่น ภายในตึกผู้ป่วยอยู่ข้าง หากพยาบาลมีความยึดมั่นผูกพันต่อโรงพยาบาลสูงกว่าก็ย่อมจะยึดปฏิบัติตามระเบียบของหน่วยงานมากกว่า เช่น มุ่งปฏิบัติงานตามกิจวัตรให้เสร็จทันเวลา จึงอาจมองข้ามความสำคัญของการพยาบาลที่ผู้ป่วยควรจะได้รับไป ตรงกันข้ามหากพยาบาลมีความยึดมั่นผูกพันต่อการปฏิบัติการพยาบาลตามบทบาทวิชาชีพสูง ก็จะมีบทบาททางวิชาชีพ อันหมายถึงมุ่งเน้นผลประโยชน์สูงสุดอันจะเกิดแก่สุขภาพของผู้ป่วยเป็นสำคัญซึ่งจะนำไปสู่คุณภาพของการปฏิบัติการพยาบาล ผลประโยชน์ของโรงพยาบาลเป็นเรื่องรองลงมา (อรทัย วรากรวรรุณี,2530)

การศึกษาพยาบาลเป็นการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่มุ่งผลิตพยาบาล ซึ่งเป็นกำลังสำคัญในทีมสุขภาพ เป้าหมายสำคัญของการศึกษาพยาบาล คือ การสร้างบัณฑิตที่มีความรู้พร้อมที่จะปฏิบัติการพยาบาล มีคุณธรรม จริยธรรม (ฟาริดา อิบราฮิม,2536) การจัดการศึกษาพยาบาลจึงจัดการศึกษาแบบบริสุทธิ์ (Pure science) ไม่ได้ เพราะเป็นการศึกษากับสิ่งมีชีวิตที่ไม่อยู่ในภาวะที่ทดลองได้ การจัดการศึกษาพยาบาลจึงต้องจัดอย่างเป็นระบบอาศัยหลักความสมดุลย์ระหว่างอุดมการณ์และความเป็นจริง (วิเชียร ทวีลาภ ,2521) เป็นการจัดการศึกษาทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ซึ่งหลักสูตรการเรียนการสอนในปัจจุบันเน้นย้ำให้นักศึกษาพยาบาลมีความยึดมั่นผูกพันต่อวิชาชีพพยาบาลแต่ยังไม่เน้นย้ำให้เห็นความสำคัญของความยึดมั่นผูกพันต่อการปฏิบัติการพยาบาล ทราบได้จากการศึกษาวิจัยส่วนใหญ่มีการศึกษาความยึดมั่นผูกพันต่อองค์กรและความยึดมั่นผูกพันต่อวิชาชีพซึ่งเป็นการศึกษาโดยรวมไม่ย่อย ไม่ลึก ฉะนั้น จุดมุ่งหมายของการเรียนการสอนทางพยาบาลศาสตร์ที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ ต้องการให้นักศึกษามีความยึดมั่นผูกพันต่อการปฏิบัติการพยาบาล ซึ่งความยึดมั่นผูกพันต่อการปฏิบัติการพยาบาลเป็นสิ่งสำคัญที่จะส่งเสริมให้นักศึกษาเกิดใจรักในวิชาชีพ และเต็มใจที่จะปฏิบัติหน้าที่ของพยาบาลอย่างสมบูรณ์แบบ และปรารถนาที่จะประกอบวิชาชีพการพยาบาลตลอดไป นักศึกษาพยาบาลจำเป็นต้องได้รับการปลูกฝังให้เกิดความยึดมั่นผูกพันต่อการปฏิบัติการพยาบาล ซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะของการดูแลตามบทบาทการปฏิบัติการพยาบาลตลอดไป

ในปัจจุบันพบปัญหาเกี่ยวกับนักศึกษาคือ นักศึกษาที่เข้ามาเรียนวิชาชีพการพยาบาลเลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาลเพียงเพื่อให้มีสถานที่เรียน มองเห็นว่าหางานได้ง่าย มีโอกาสเรียนต่อในสาขาอื่น ๆ มีโอกาสได้ติดต่อคนจำนวนมาก หรือเลือกตามความต้องการของพ่อแม่ การ

เลือกเรียนเพราะใจชอบมีน้อย (ฟารีดา อิบราฮิม, 2535) ผลผลิตของการศึกษา ยังไม่ได้สร้างพยาบาลวิชาชีพที่มีคุณลักษณะตามที่สังคมต้องการเนื่องจากผู้เรียนขาดความพร้อมทางด้านจิตใจ ที่จะเลือกวิชาชีพการพยาบาลด้วยความจริงใจ จึงจบมาอย่างผู้รู้แต่ขาดทัศนคติ ขาดทักษะที่พร้อมจะให้การพยาบาลในองค์กรรวมได้ (ฟารีดา อิบราฮิม, 2536)

นอกจากนี้ยังพบว่า ในแต่ละปีการศึกษามีนักศึกษาพยาบาล ที่ศึกษาในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกองงานวิทยาลัยพยาบาล ลาออก พักการเรียน เรียนซ้ำชั้น เป็นประจำทุกปี เช่น ปีการศึกษา 2530 ลาออก 19 คน พักการเรียน 3 คน เรียนซ้ำชั้น 10 คน สำหรับนักศึกษาที่ลาออก มีเหตุผลการลาออก เพราะต้องการเปลี่ยนอาชีพ หรือไปศึกษาในสถานที่อื่น และเจ็บป่วยหรือสุขภาพไม่สมบูรณ์ (อรพิน แสงสว่าง, 2536) และจากการศึกษาของกุลยา ตันติผลลาชีวะและคณะ (2536) เรื่องการลาออกจากวิทยาลัยพยาบาลกลางคัน ของนักศึกษาพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุขพบว่านักศึกษาที่ออกกลางคันเป็นนักศึกษาพยาบาล หลักสูตรประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์ 4 ปี ลาออกสูงสุดร้อยละ 4.31 โดยเฉพาะชั้นปีที่ 1 ลาออกเฉลี่ยร้อยละ 6.54 ต่อปี สาเหตุของการออกกลางคันอันดับแรกคือ ทัศนคติไม่ดีต่อวิชาชีพ ร้อยละ 38.4 เนื่องจากไม่ชอบลักษณะงานพยาบาล ร้อยละ 35.9 จากการศึกษาวิจัยเหล่านี้พบว่าเกิดการสูญเสียเปล่าทางการศึกษา ซึ่งเป็นผลเสียอย่างมากมีผลทำให้เกิดการขาดแคลนพยาบาลและจากการติดตามผลผลิตบัณฑิตพยาบาล พบว่า บัณฑิตพยาบาลบางส่วนแสดงความคิดเห็นว่าจะเปลี่ยนไปประกอบอาชีพอื่นถ้ามีโอกาส (วาริณี เขียมสวัสดิกุล, 2527 ; 85 อรรวรรณ อุทัยเสน 2530 ; 76) ซึ่งแสดงว่า บัณฑิตพยาบาลบางคนยังขาดความยึดมั่นผูกพันต่อการปฏิบัติการพยาบาลจะไม่สามารถดำรงการประกอบวิชาชีพการพยาบาลได้อย่างมั่นคงและยาวนาน

จากการศึกษาเกี่ยวกับการรับรู้ในเรื่องอำนาจในความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์และนักศึกษาของ Brown (1993) พบว่าอาจารย์และนักศึกษาให้ความสำคัญในเรื่องของอำนาจแตกต่างกันโดยสิ้นเชิงอาจารย์จะให้ความสำคัญอย่างมากต่ออำนาจทางการศึกษา ส่วนนักศึกษานั้นให้ความสำคัญในเรื่องของสัมพันธภาพระหว่างบุคคลมาก ซึ่งการวิจัยนี้ชี้ให้เห็นว่าอาจารย์นั้นมุ่งแต่เรื่องที่จะสอนจนบางครั้งลืมนึกถึงการสร้างสัมพันธภาพที่ดีต่อกับนักศึกษาซึ่งการสร้างสัมพันธภาพเป็นสิ่งที่จำเป็นในการเรียนการสอนทางคลินิกและ Reilly (1992) กล่าวว่าบรรยากาศของการเรียนรู้ควรอยู่ในลักษณะที่ครูและนักศึกษาเรียนรู้ไปด้วยกัน ครูควรให้ข้อมูลย้อนกลับแก่นักศึกษาและสัมพันธภาพระหว่างอาจารย์และนักศึกษานั้นควรเป็นไปในลักษณะของความเชื่อถือไว้วางใจ และการยอมรับ ฉะนั้นจึงกล่าวได้ว่า การที่อาจารย์พยาบาลมีสัมพันธภาพเชิงช่วยเหลือกับนักศึกษา จะช่วยให้นักศึกษามีการพัฒนาทักษะในการปฏิบัติการพยาบาล เกิดใจรักในวิชาชีพ เกิดความรับผิดชอบ ทุ่มเทให้กับการปฏิบัติการพยาบาลซึ่งก่อให้เกิดความยึดมั่นผูกพันได้ในที่สุด

(Mellish ,1990)สัมพันธภาพเชิงช่วยเหลือระหว่างอาจารย์และนักศึกษา มีจุดมุ่งหมายให้นักศึกษาได้เรียนรู้ และเปลี่ยนแปลงความคิด ความรู้สึก การกระทำซึ่งจะช่วยให้นักศึกษาเรียนรู้ และพัฒนาทั้งในด้านบุคลิกภาพ และสมรรถนะทางวิชาชีพ ซึ่งประกอบด้วย การร่วมรู้สึก การยอมรับ การแสดงออกอย่างอบอุ่นและเอื้ออาทร การมีความซื่อสัตย์ การเป็นแบบอย่าง การทำกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้โดยตรง (Bakanauskas,1987)

สำหรับการพยาบาลแบบองค์รวมนั้น เป็นการให้การพยาบาลโดยความเชื่อว่ามีมนุษย์เป็นองค์รวม หน่วยเดียว อย่างผสมผสานของกาย-จิต-วิญญาณ ในสิ่งแวดล้อมที่บุคคลอาศัยอยู่ และจากแนวความคิดของ Quinn and Smith (1987) ที่กล่าวไว้ว่าพยาบาลที่มีความยึดมั่นผูกพันต่อการปฏิบัติการพยาบาลปัจจัยสำคัญคือ การรับรู้ถึงบทบาทการดูแลของพยาบาล ซึ่งบทบาทการดูแลของพยาบาลนั้นต่างจากบทบาทการรักษาของแพทย์ ตรงที่การดูแลของพยาบาลจะแสดงได้อย่างชัดเจนถึงการปฏิบัติต่อ “คน” ปฏิบัติให้กับ “คนทั้งคน” เพื่อความเป็นอยู่อันดีและมีความสุขภาพดีของ “คน” หรืออีกนัยหนึ่งคือการรับรู้บทบาทแบบองค์รวมของพยาบาล การพยาบาลในลักษณะนี้ Gadow (1980) และ Curtin (1979) ถือเป็นจุดเริ่มต้นของความยึดมั่นผูกพันต่อการปฏิบัติการพยาบาล

สถาบันการศึกษาพยาบาลทุกแห่งเมื่อรับนักศึกษาแล้วย่อมมีความมุ่งหวังให้นักศึกษาสำเร็จเป็นพยาบาลวิชาชีพ ความสำเร็จของการเรียนวิชาพยาบาลคือ สามารถปฏิบัติการพยาบาลเยี่ยงพยาบาลวิชาชีพ ให้การพยาบาลด้วยความรู้ทางปัญญา ด้วยทักษะในด้านเทคนิคการพยาบาลและด้านคุณธรรม ที่จะช่วยให้บทบาท “การดูแล” มีเอกลักษณ์ที่เด่นชัดในสายตาของสังคม (ฟาริดา อิบราฮิม, 2535) การเรียนการสอนภาคปฏิบัติจึงนับว่าเป็นหัวใจของการเรียนการสอนในวิชาชีพพยาบาล เมื่อนักศึกษาขึ้นฝึกปฏิบัติงานในการเรียนภาคปฏิบัติ นักศึกษาจะเรียนบทบาทพยาบาลวิชาชีพจากอาจารย์พยาบาล และจากพยาบาลในหน่วยงานที่เขาฝึกปฏิบัติงาน จึงเป็นประสบการณ์การเรียนรู้ที่ช่วยพัฒนาความยึดมั่นผูกพันต่อการปฏิบัติการพยาบาลตามวิชาชีพของนักศึกษาพยาบาล

จะเห็นได้ว่าความยึดมั่นผูกพันต่อการปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลเป็นเป้าหมายสำคัญของการจัดการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ ในภาวะที่วิชาชีพพยาบาลยังคงขาดแคลนพยาบาลและมีการสูญเปล่าทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษาไม่รักและผูกพันกับวิชาชีพ ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจเลือกศึกษาความยึดมั่นผูกพันต่อการปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล และศึกษาปัจจัยที่สนับสนุนให้เกิดความยึดมั่นผูกพันต่อการปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลโดยมุ่งศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล สัมพันธภาพเชิงช่วยเหลือระหว่างอาจารย์และนักศึกษาและการรับรู้บทบาทแบบองค์รวมของพยาบาล ทั้งนี้เพื่อให้ได้ข้อความรู้ใหม่และแนวทาง

การแก้ไขปัญหาคาดแคลนพยาบาลและปัญหาคุณภาพการปฏิบัติการพยาบาลและเพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมให้นักศึกษาเกิดความยึดมั่นผูกพันต่อการปฏิบัติการพยาบาล

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความยึดมั่นผูกพันต่อการปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล สมัพันธภาพเชิงช่วยเหลือระหว่างอาจารย์และนักศึกษา การรับรู้บทบาทแบบองค์รวมของพยาบาลกับความยึดมั่นผูกพันต่อการปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล
3. เพื่อศึกษาตัวแปรที่สามารถร่วมกันทำนายความยึดมั่นผูกพันต่อการปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล

แนวเหตุผลและสมมติฐานการวิจัย

สังคมจะยอมรับความเป็นวิชาชีพการพยาบาลนอกจากความรู้ความสามารถของพยาบาลแล้วความยึดมั่นผูกพันต่อการปฏิบัติการพยาบาลก็เป็นปัจจัยสำคัญต่อการยอมรับของสมาชิกในสังคม (Quinn and Smith, 1987) เนื่องจากความยึดมั่นผูกพันต่อการปฏิบัติการพยาบาลเป็นพฤติกรรมที่พยาบาลวิชาชีพแสดงออกในการปฏิบัติการพยาบาลซึ่งสะท้อนถึงค่านิยมหรือข้อตกลงที่ตนยึดถือเป็นแรงผลักดันในการแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ในการปฏิบัติการพยาบาล เป็นการแสดงออกด้วยความเต็มใจที่จะอุทิศกายกำลังใจเพื่อมีส่วนและเสริมสร้างให้เกิดคุณภาพของการปฏิบัติการพยาบาล (รุจิพร พงษ์สวัสดิ์ ,2538)

การจัดการศึกษาทางพยาบาลศาสตร์ เพื่อพัฒนาบัณฑิตพยาบาลให้มีความยึดมั่นผูกพันต่อการปฏิบัติการพยาบาลเป็นความคาดหวังและความต้องการของสังคมและผู้ประกอบวิชาชีพ เพื่อต้องการให้บัณฑิตพยาบาลวิชาชีพที่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างถูกต้องตามบทบาทของวิชาชีพและปรารถนาที่จะประกอบวิชาชีพการพยาบาลตลอดไป นักศึกษาพยาบาลจำเป็นต้องได้รับการปลูกฝังให้เกิดความยึดมั่นผูกพันต่อการปฏิบัติการพยาบาล ซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะในวิชาชีพการพยาบาลที่แสดงออกหรือเป็นตัวบ่งชี้ถึงความรัก ความภาคภูมิใจ ยอมรับและยึดมั่นในจุดมุ่งหมายและอุดมการณ์ มีความเต็มใจที่จะทำงานตลอดจนมีความปรารถนาที่จะคงอยู่ในวิชาชีพตลอดไป ความยึดมั่นผูกพันต่อการปฏิบัติการพยาบาลนี้จึงควรได้รับการพัฒนาตั้งแต่วัยเป็นนักศึกษา เพื่อให้จบออกไปเป็นพยาบาลวิชาชีพที่สามารถให้บริการแก่สังคมได้อย่างมีคุณภาพ

มีผู้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับองค์ประกอบของความยึดมั่นผูกพันต่อการปฏิบัติการพยาบาลไว้หลายท่าน ซึ่งสอดคล้องกัน ได้แก่ Rinaldi (1990) และ Schwiger (1993) ผู้วิจัยจึงได้นำแนวคิด

ดังกล่าวมาผสมผสานและเสนอองค์ประกอบของความยึดมั่นผูกพันต่อปฏิบัติการพยาบาล ซึ่งประกอบด้วย 5 องค์ประกอบคือ ความรับผิดชอบ (Responsibility) ความเห็นแก่ประโยชน์ของผู้อื่น (Altruism) ความห่วงใย (Concern) ความทุ่มเท (Devotion) ความไว้วางใจ (Trust)

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งอยู่ในรูปของคะแนนเฉลี่ยสะสม ได้มาจากกระบวนการวัดและประเมินผลทางการศึกษา เป็นส่วนหนึ่งที่บ่งชี้ว่าผู้เรียนมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทั้งด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัยหรือทักษะพิสัยอย่างไร (จินตนา ยูนิพันธ์, 2527) นักศึกษาชั้นปีที่ 4 ภาคการศึกษาที่ 2 เป็นผู้ที่ผ่านมาการเรียนวิชาหมวดวิชาพื้นฐานทั่วไป หมวดพื้นฐานวิชาชีพ หมวดวิชาชีพทั้งภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติแล้วถือว่าได้ผ่านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัยหรือทักษะพิสัยแล้ว นอกจากนี้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนยังเป็นตัวแสดงให้เห็นถึงความสำเร็จหรือความล้มเหลวของผู้เรียน ผู้ที่มีสติปัญญาเท่ากันมิได้หมายความว่า จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเท่ากัน Bowman (1965 อ้างถึงในศิริรัตน์ จันทร์แสงวัฒน์ , 2538) กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมิได้ขึ้นกับตัวแปรทางด้านสติปัญญาอย่างเดียว แต่ขึ้นอยู่กับตัวแปรอื่น ๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องกับสติปัญญาด้วย เช่น วิธีการสอนของอาจารย์และเจตคติของนักศึกษาต่อวิชาการ ความยึดมั่นต่อการปฏิบัติการพยาบาลเป็นการที่พยาบาลได้ ทุ่มเทเวลา กำลังงานและพลังใจเต็มไปด้วยความรับผิดชอบ เห็นแก่ประโยชน์ของผู้อื่น ทุ่มเท ห่วงใย และสร้างความไว้วางใจต่อการปฏิบัติการพยาบาลแก่ผู้ป่วยเพื่อให้เกิดคุณภาพการพยาบาล ซึ่งสิ่งเหล่านี้เกิดขึ้นได้จากการที่นักศึกษาพยาบาลได้รับการปลูกฝังตลอดระยะเวลาในการศึกษาตลอดหลักสูตรทั้งการเรียนการสอนภาคทฤษฎี ตลอดจนประสบการณ์ในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลมาผสมผสาน

แรงจูงใจ เป็นสิ่งเร้าที่มีพลังมากในการชักนำให้บุคคลเกิดความรู้สึกตั้งใจและมุ่งประสงค์ในผลลัพธ์ แบ่งออกเป็นเหตุจูงใจในการศึกษาและความคาดหวังในการศึกษาโดยเหตุจูงใจเป็นตัวผลักดันให้เกิดความพยายาม และเลือกปฏิบัติตามทางเลือกที่บุคคลเห็นว่ามีความประโยชน์ต่อตนเอง หรือจะสนองความต้องการของบุคคลได้สูงสุด และความคาดหวังในผลลัพธ์นั้นเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากความสามารถในการกระทำของตน ทำให้บุคคลเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมได้เมื่อประเมินคุณค่าของเป้าหมาย และคาดว่าผลตอบแทนจะกลับมา จะเป็นคุณประโยชน์ต่อตนเองได้มากหรือน้อยเพียงใด ยิ่งความพึงพอใจในผลลัพธ์นั้นสูง ก็จะกลายเป็นแรงจูงใจชักนำให้บุคคลก้าวไปสู่พฤติกรรมที่สามารถสนองตอบความปรารถนาของตนและ Staub (1984) กล่าวว่า พฤติกรรมทางการเรียนรู้อุของบุคคลจะดำเนินไปตามเป้าหมายที่บุคคลนั้นตั้งไว้ ค่านิยมของบุคคลในผลลัพธ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นเป็นตัวบ่งชี้แนวทางของพฤติกรรมที่แสดงออก ความสามารถการรู้คิดหรือ สติปัญญา จะเป็นส่วนหนึ่งที่นำบุคคลให้รับรู้สิ่งต่าง ๆ รอบตัวเพื่อหาหนทางให้ตนได้บรรลุตามเป้าหมายที่ได้ตั้งไว้ คุณลักษณะของเป้าหมายจะระบุเป็นคุณค่าของผลลัพธ์ และความคาดหวังที่จะได้รับความพึงพอใจเมื่อได้ไปถึงเป้าหมายนั้น เป้าหมายของบุคคลเป็นสิ่งชักจูงให้บุคคล

มีความแข็งแกร่งที่จะกระทำกิจบางประการอันเป็นหน้าที่ เพื่อให้ตนได้บรรลุสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ ดังนั้น เหตุจูงใจในการศึกษาและความคาดหวังในผลลัพธ์จากการศึกษาจึงเป็นแรงจูงใจอย่างหนึ่งที่จูงใจให้นักศึกษาพยาบาลมีความตั้งใจเรียนรู้ เพื่อพัฒนาศักยภาพของตนในบทบาทพยาบาลวิชาชีพให้สูงขึ้นเพื่อผลลัพธ์ในบั้นปลายที่จะเกิดขึ้นตามความสามารถในการทำงานของตน ความยึดมั่นผูกพันต่อการปฏิบัติการพยาบาล เป็นการที่พยาบาลได้ทุ่มเทเวลา กำลังงานและพลังใจ เต็มไปด้วยความรับผิดชอบ เห็นแก่ประโยชน์ของผู้อื่น ทุ่มเท ห่วงใยและสร้างความไว้วางใจต่อการปฏิบัติการพยาบาลแก่ผู้ป่วย เพื่อให้เกิดคุณภาพการพยาบาล

การศึกษาพยาบาลได้ให้ความสำคัญกับทัศนคติของนักศึกษาพยาบาลที่มีต่อวิชาชีพ พยาบาลดังจะเห็นได้จากปรัชญาของสถาบันซึ่งต้องการบัณฑิตที่มีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ ทัศนคติ หมายถึง ท่าที และสภาพความพร้อมทางความคิดและจิตใจของบุคคล ที่จะรับแล้วตอบสนองต่อสิ่งเร้าและสถานการณ์ต่าง ๆ ในทิศทางที่เป็นบวก ลบหรือเป็นกลาง(ประธาน มาลากุล ณ อยุธยา, 2526 อ้างถึงใน พัฒนวัตติ เสรินทวัฒน์ และจริยาวัตร คมพยัคฆ์,2531) นักศึกษาพยาบาลที่มีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ จะมีความกระตือรือร้นที่จะช่วยเหลือผู้ป่วย ขอบงานพยาบาล มีความอดทน รับผิดชอบในหน้าที่ และสนใจที่จะพัฒนาการพยาบาลให้มีประสิทธิภาพ ในทางตรงข้ามถ้านักศึกษาพยาบาลมีทัศนคติไม่ดีต่อวิชาชีพก็ย่อมมีความเบื่อหน่ายการเรียน ไม่ชอบและไม่ตั้งใจฝึกปฏิบัติงานพยาบาล ความยึดมั่นผูกพันต่อการปฏิบัติการพยาบาลเป็นการที่พยาบาลทุ่มเท รับผิดชอบในการปฏิบัติกิจกรรมเพื่อหวังผลให้ผู้ป่วยกลับบ้านได้เร็วที่สุด เช่นกัน

สัมพันธภาพเชิงช่วยเหลือระหว่างอาจารย์และนักศึกษา หมายถึง การกระทำของอาจารย์ในการนิเทศนักศึกษาพยาบาล โดยมีจุดมุ่งหมายให้นักศึกษาพยาบาลได้เรียนรู้และเปลี่ยนแปลงความคิด ความรู้สึก การกระทำซึ่งจะช่วยให้นักศึกษาพยาบาลเรียนรู้ และพัฒนาทั้งในด้านบุคลิกภาพ และสมรรถนะทางวิชาชีพ (Bakanauskas,1987) ซึ่งประกอบด้วย การร่วมรู้สึก การยอมรับ การแสดงออกอย่างอบอุ่นและเอื้ออาทร การมีความซื่อสัตย์ การเป็นแบบอย่าง การทำกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้โดยตรง จากการศึกษาของ Brown (1993) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการรับรู้ในเรื่องอำนาจในความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์และนักศึกษาพบว่าอาจารย์และนักศึกษาให้ความสำคัญในเรื่องของอำนาจแตกต่างกันโดยสิ้นเชิงอาจารย์จะให้ความสำคัญอย่างมากต่ออำนาจทางการศึกษา ส่วนนักศึกษานั้นให้ความสำคัญในเรื่องของสัมพันธภาพระหว่างบุคคลมาก ซึ่งการวิจัยนี้ชี้ให้เห็นว่าอาจารย์นั้นมุ่งแต่เรื่องที่จะสอนจนบางครั้งลืมนึกถึงการสร้างสัมพันธภาพที่ดีต่อนักศึกษาซึ่งการสร้างสัมพันธภาพเป็นสิ่งที่จำเป็นในการเรียนการสอนทางคลินิกและ Reilly (1992) กล่าวว่าบรรยากาศของการเรียนรู้ควรอยู่ในลักษณะที่ครูและนักศึกษาเรียนรู้ไปด้วยกัน ครูควรให้ข้อมูลย้อนกลับแก่นักศึกษาและสัมพันธภาพของอาจารย์และนักศึกษานั้นควรเป็นไปในลักษณะของความเชื่อถือไว้วางใจ และการยอมรับ ฉะนั้นการที่อาจารย์พยาบาลมีสัมพันธภาพเชิง

ช่วยเหลือกับนักศึกษาพยาบาล จะช่วยให้นักศึกษาพยาบาลมีการพัฒนาทักษะในการปฏิบัติการพยาบาล เกิดใจรักในวิชาชีพ เกิดความรับผิดชอบ ทุ่มเทให้กับการปฏิบัติการพยาบาลซึ่งก่อให้เกิดความยึดมั่นผูกพันต่อการปฏิบัติการพยาบาลได้ในที่สุด (Mellish ,1990)

การพยาบาลแบบองค์รวม หมายถึง การให้การพยาบาลโดยความเชื่อว่ามนุษย์เป็นองค์รวม หน่วยเดียวอย่างผสมผสานของกาย-จิต-วิญญาณ ในสิ่งแวดล้อมที่บุคคลอาศัยอยู่ และจากแนว ความคิดของQuinn and Smith (1987) ที่กล่าวไว้ว่าพยาบาลที่มีความยึดมั่นผูกพันต่อการปฏิบัติการพยาบาลปัจจัยสำคัญคือ การรับรู้ถึงบทบาทการดูแลของพยาบาลซึ่งต่างจากบทบาทการรักษาของแพทย์ การดูแลของพยาบาลนั้นจะแสดงได้อย่างชัดเจนถึงการปฏิบัติต่อ “คน” ปฏิบัติให้กับ “คนทั้งคน” เพื่อความเป็นอยู่อันดีและความมีสุขภาพดีของ “คน” หรืออีกนัยหนึ่งคือการรับรู้บทบาทแบบองค์รวมของพยาบาล การพยาบาลในลักษณะนี้ Gadow(1980)และ Curtin (1979) ถือเป็นจุดเริ่มของความยึดมั่นผูกพันต่อการปฏิบัติการพยาบาล

ดังนั้นจึงพอสรุปได้ว่า ปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แรงจูงใจในการศึกษาและทัศนคติต่อวิชาชีพ สัมพันธภาพเชิงช่วยเหลือระหว่างอาจารย์และนักศึกษา การรับรู้บทบาทแบบองค์รวมของพยาบาลมีความสัมพันธ์และสามารถพยากรณ์ความยึดมั่นผูกพันต่อการปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล

จากแนวคิดทั้งหมดที่กล่าวมาผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานการวิจัยดังนี้

1. ปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แรงจูงใจในการศึกษาและทัศนคติต่อวิชาชีพมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความยึดมั่นผูกพันต่อการปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล
2. สัมพันธภาพเชิงช่วยเหลือระหว่างอาจารย์และนักศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับความยึดมั่นผูกพันต่อการปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล
3. การรับรู้บทบาทแบบองค์รวมของพยาบาลมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความยึดมั่นผูกพันต่อการปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล
4. ปัจจัยส่วนบุคคล สัมพันธภาพเชิงช่วยเหลือระหว่างอาจารย์และนักศึกษาและการรับรู้บทบาทแบบองค์รวมของพยาบาลสามารถร่วมกันพยากรณ์ความยึดมั่นผูกพันต่อการปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล

ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัย ดังนี้

1. ความยึดมั่นผูกพันต่อการปฏิบัติการพยาบาล ประกอบด้วยพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติการพยาบาลดังนี้ คือ ความรับผิดชอบ ความเห็นแก่ประโยชน์ของผู้อื่น ความห่วงใย ความทุ่มเทและความไว้วางใจ
2. ประชากรของการวิจัยครั้งนี้คือ นักศึกษาพยาบาลหลักสูตรประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์ และหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ ชั้นปีที่ 4 ในสถาบันการศึกษาพยาบาลทุกสังกัดทั่วประเทศทั้งภาครัฐและเอกชน จำนวน 44 แห่ง จำนวนทั้งสิ้นรวม 3296 คน
3. ตัวแปรพยากรณ์ได้แก่
  - 3.1 ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แรงจูงใจในการศึกษา และทัศนคติต่อวิชาชีพ
  - 3.2 สัมพันธภาพเชิงช่วยเหลือระหว่างอาจารย์และนักศึกษา
  - 3.3 การรับรู้บทบาทแบบองค์รวมของพยาบาล
4. ตัวแปรเกณฑ์ ได้แก่ ความยึดมั่นผูกพันต่อการปฏิบัติการพยาบาล

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

1. ความยึดมั่นผูกพันต่อการปฏิบัติการพยาบาล หมายถึง กิจกรรมที่พยาบาลกระทำในบทบาทของพยาบาลในการดูแลสุขภาพผู้รับบริการตลอดจนประชาชนทั่วไปใน 4 ด้าน คือ การป้องกันโรค ส่งเสริมและคงไว้ซึ่งสุขภาพอนามัย การดูแลรักษาพยาบาล และการฟื้นฟูสมรรถภาพของบุคคล อย่างทุ่มเททั้งเวลา กำลังงานและพลังใจ มุ่งประโยชน์สูงสุดต่อผู้รับบริการ ซึ่งเป็นแนวทางที่ก่อให้เกิดคุณภาพของการปฏิบัติการพยาบาล สามารถวัดได้จากแบบวัดความยึดมั่นผูกพันต่อการปฏิบัติการพยาบาลที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ซึ่งแสดงได้ถึงค่าระดับความยึดมั่นผูกพันต่อการปฏิบัติการพยาบาล โดยความยึดมั่นผูกพันต่อการปฏิบัติการพยาบาล ประกอบด้วย
  - 1.1. ความรับผิดชอบ หมายถึง กิจกรรมการปฏิบัติการพยาบาลที่แสดงถึงการรับรู้และเข้าใจหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติและต้องปฏิบัติการพยาบาลด้วยความรู้ความสามารถที่ได้รับการเตรียมมาในงานนั้น ๆ คุณธรรม จริยธรรม โดยต้องรู้ถึงที่มาของการปฏิบัติกิจกรรมแต่ละอย่างและจะต้องรู้ด้วยว่าผลที่จะเกิดขึ้นต่อผู้ถูกกระทำนั้นจะเป็นอย่างไร มีการดูแลติดตาม ประเมินและสรุปผลการปฏิบัติการพยาบาล
  - 1.2. ความเห็นแก่ประโยชน์ของผู้อื่น หมายถึง กิจกรรมการปฏิบัติการพยาบาลที่เป็นข้อผูกพันและความพอใจซึ่งได้มาจากการให้ เป็นความสามารถที่จะมีทัศนคติต่อมนุษย์ด้วย

ความรักและยกย่องนับถือในความแตกต่างและความเป็นบุคคลหนึ่ง เป็นพฤติกรรมที่แสดงต่อบุคคลด้วยความเข้าใจและปฏิบัติกิจกรรมพยาบาลต่อบุคคลนั้นโดยคำนึงถึงค่านิยม ความเชื่อและทัศนคติของบุคคลนั้นๆ

1.3. ความห่วงใย หมายถึง กิจกรรมการปฏิบัติการพยาบาลที่แสดงออกอย่างอบอุ่น เลืออาหาร เอาใจใส่ ดูแล ช่วยเหลือ สนับสนุนให้กำลังใจ ให้ความมั่นใจต่อผู้รับบริการและผู้รับบริการสามารถรับรู้ได้ถึงสัมพันธภาพที่แสดงความห่วงใย

1.4. ความทุ่มเท หมายถึง กิจกรรมการปฏิบัติการพยาบาลที่แสดงออกถึงการให้การดูแล อุทิศตนด้วยความเต็มใจในการช่วยเหลือ ยอมรับภาระหนักในคุณค่าความต้องการและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของผู้รับบริการ

1.5. ความไว้วางใจ หมายถึง กิจกรรมการปฏิบัติการพยาบาลที่เกิดจากการสร้างสัมพันธภาพกับผู้รับบริการ ซึ่งเกี่ยวข้องกับความจริงใจ และความอดทน ซึ่งจะช่วยให้พยาบาลมีความเข้าใจความเป็นบุคคลของผู้รับบริการได้ดียิ่งขึ้น

2. การรับรู้บทบาทแบบองค์รวมของพยาบาล หมายถึง กระบวนการที่สมองตีความหรือแปลความหมายเกี่ยวกับบทบาทแบบองค์รวมของพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลตามประสบการณ์เดิมหรือจากการเรียนและการคิด เกี่ยวกับการปฏิบัติการพยาบาลที่ปฏิบัติกับคนทั้งคนเพื่อความเป็นอยู่อันดี และความมีสุขภาพดีของคนซึ่งคนนั้นถือว่าเป็น องค์รวมของกาย จิต อารมณ์ สังคม วิญญาณ และสิ่งแวดล้อม ไม่สามารถแยกออกจากกันได้ ในการวิจัยนี้สามารถวัดการรับรู้บทบาทแบบองค์รวมของพยาบาลได้โดยใช้แบบวัดการรับรู้บทบาทแบบองค์รวมของพยาบาล

3. สัมพันธภาพเชิงช่วยเหลือระหว่างอาจารย์และนักศึกษา หมายถึง การกระทำของอาจารย์ในการนิเทศนักศึกษาพยาบาลขณะฝึกปฏิบัติการพยาบาลทางคลินิกโดยมีจุดมุ่งหมายให้นักศึกษาพยาบาลได้เรียนรู้และมีการเปลี่ยนแปลง ความคิด ความรู้สึก หรือการกระทำ ซึ่งวัดได้จากการแสดงออกของอาจารย์ 6 ด้านคือ

3.1. การร่วมรู้สึก หมายถึง การที่อาจารย์เข้าใจความรู้สึกของนักศึกษาและสามารถสื่อสารกับนักศึกษาเกี่ยวกับความรู้สึกนั้น ๆ ได้อย่างถูกต้อง การร่วมรู้สึกอาจเริ่มด้วยการรับฟังคำพูดของนักศึกษาแสดงออกถึงความตั้งใจในการรับรู้สถานการณ์ของนักศึกษาและอาจารย์ไม่เอาความรู้สึกส่วนตัวไปเกี่ยวข้องกับปัญหา หรือสถานการณ์ที่นักศึกษากำลังเผชิญอยู่

3.2. การยอมรับ หมายถึง การที่อาจารย์มองเห็นความสำคัญและยอมรับในความ เป็นบุคคลของนักศึกษา อาจารย์แสดงออกถึงการยอมรับได้โดยการให้ความเอาใจใส่ในพฤติกรรมของนักศึกษาและการยอมรับความสามารถในการเรียนรู้ของนักศึกษา เข้าใจและยอมรับลักษณะ

ส่วนตัวของนักศึกษาทั้งส่วนที่เข้มแข็งและอ่อนแอ ความรู้สึก ทั้งด้านบวกและด้านลบ อาจารย์จะต้องเปิดใจที่จะเข้าใจสถานการณ์ต่าง ๆ โดยไม่ด่วนตัดสินว่า ผิด ถูก ดี เลว

3.3. การแสดงออกอย่างอบอุ่นและเอื้ออาทร หมายถึง การที่อาจารย์แสดงออกถึงความรักและห่วงใย เอาใจใส่ในตัวนักศึกษา มีน้ำใจ ใส่ใจต่อความรู้สึกของนักศึกษา และให้ความเป็นกันเอง

3.4. การมีความซื่อสัตย์ หมายถึง การที่อาจารย์ประพฤติปฏิบัติอย่างตรงไปตรงมา ทั้ง กาย วาจาใจ ต่อตนเอง ต่อนักศึกษา ต่อหน้าที่การงาน ในกรณีเทคนิคศึกษา และพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความซื่อสัตย์ คือ เตือนสติและแนะนำในสิ่งที่เป็นประโยชน์ ไม่เปิดเผยความลับของนักศึกษา ประพฤติตนตรงตามคำพูดและความคิด ไม่ใช่อำนาจหน้าที่เพื่อประโยชน์ส่วนตน ร่วมมือร่วมใจกันทำงานด้วยความบริสุทธิ์ใจ

3.5. การเป็นแบบอย่างหมายถึง การที่อาจารย์แสดงตนเป็นแบบอย่างแก่นักศึกษา ทั้งด้านการปฏิบัติการพยาบาล ด้านวิชาการ และด้านวิชาชีพ ได้แก่ การแสดงออกของอาจารย์ที่มีความรักผู้ป่วย แสดงบทบาทผู้ให้การพยาบาลอย่างจริงใจเป็นผู้ที่มีความสามารถทางการพยาบาลและมีทักษะในการปฏิบัติการพยาบาล

3.6. การทำกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้โดยตรง หมายถึง การที่อาจารย์สร้างความเจริญงอกงามให้กับนักศึกษาทั้งทางด้าน ความรู้ ความเข้าใจ เจตคติและทักษะในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลในคลินิก

4. ปัจจัยส่วนบุคคล หมายถึง คุณสมบัติอันเป็นลักษณะเฉพาะของแต่ละบุคคลของนักศึกษาพยาบาล ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แรงจูงใจในการศึกษา และทัศนคติต่อการศึกษา

4.1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ผลการศึกษาตั้งแต่เริ่มศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตร์จนถึงปัจจุบัน

4.2. แรงจูงใจในการศึกษา หมายถึง สิ่งเร้าที่มากกระตุ้นหรือจูงใจให้บุคคลสนใจในการศึกษาวิชาชีพการพยาบาลประกอบด้วยเหตุจูงใจในการศึกษาและความคาดหวังในผลลัพธ์จากการศึกษาวิชาชีพการพยาบาล ซึ่งวัดได้จากแบบวัดแรงจูงใจในการศึกษาค่าคะแนนที่ได้แสดงถึงระดับของแรงจูงใจในการศึกษา

4.2.1. เหตุจูงใจในการศึกษา หมายถึง การสนับสนุนจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง ความสนใจและความจำเป็นอื่นๆ ที่ทำให้นักศึกษามีความสนใจในการศึกษาวิชาชีพการพยาบาล

4.2.2. ความคาดหวังในผลลัพธ์จากการศึกษาวิชาชีพการพยาบาล หมายถึง สิ่งที่คาดหวังหรือผลประโยชน์ซึ่งบุคคลคาดว่าจะได้รับเมื่อตนสำเร็จการศึกษาวิชาชีพการพยาบาล

4.3. ทศนคติต่อวิชาชีพ หมายถึง ความรู้ ความรู้สึก หรืออารมณ์ความชอบหรือไม่ชอบ ความพอใจหรือไม่พอใจและความพร้อมที่จะกระทำในทางบวกหรือลบที่มีต่อวิชาชีพการพยาบาลในด้านค่านิยมของสังคม ด้านลักษณะวิชาชีพ ด้านการปฏิบัติงานและด้านความสัมพันธ์กับผู้ร่วมงานผู้ป่วยและญาติ

5. นักศึกษาพยาบาล หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 4 หลักสูตร 4 ปี ของสถาบันการศึกษาระดับวิชาชีพการพยาบาลทั้งที่เป็นของรัฐและเอกชน ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างของการวิจัยครั้งนี้

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เป็นแนวทางสำหรับผู้บริหาร อาจารย์พยาบาล และผู้ที่อยู่ในวิชาชีพการพยาบาลในการเสริมสร้างและพัฒนาความยึดมั่นผูกพันต่อการปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลให้ดีขึ้น
2. เป็นแนวทางในการส่งเสริมให้นักศึกษาเกิดความยึดมั่นผูกพันต่อการปฏิบัติการพยาบาลอย่างต่อเนื่องทุกชั้นปีตลอดการศึกษา

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย